

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123205392
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123205392.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. M. S., nar. XX.XX.XXXX a mal. S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúcich z matky S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, právne zast. Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Prešov, Hlavná 50 a z otca Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č .k. 29P/135/2023 - 54 zo dňa 12.06.2023, takto

rozhodol:

I. Mení uznesenie tak, že:

Udeľuje matke S. S., nar. XX.XX.XXXX, súhlas namiesto otca Z. S., nar. XX.XX.XXXX, k prestupu mal. M. S., nar. XX.XX.XXXXX na Základnú školu s materskou školou H., E. XXX/X, H..

Udeľuje matke S. S., nar. XX.XX.XXXX, súhlas namiesto otca Z. S., nar. XX.XX.XXXX, k prihláseniu mal. S. S., nar. XX.XX.XXXX, na plnenie si školskej dochádzky na základnej škole s materskou školou H., E. XXX/X, H..

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáhala udelenia súhlasu k prestupu mal. M. na ZŠ s MŠ H. a súhlasu k prihláseniu mal. S. na plnenie si školskej dochádzky na ZŠ s MŠ H..

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol, tak, že:

„I. zamietla návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia,

II. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Taká zásadná otázka, akou je zápis dieťaťa na základnú školu, resp. zmena základnej školy, by sa nemala riešiť prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, v ktorom nie je možné vzhľadom na krátku zákonnú lehotu vykonávať rozsiahlejšie dokazovanie potrebné na to, aby sa dostatočne a hodnoverne zistilo, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Zdôraznil, že nariadením neodkladného opatrenia ide o ingerenciu súdu len dočasnú a neodkladné opatrenie nemá prejedukovať rozhodnutie vo veci samej. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keďže nie je dôvod rozhodovať neodkladným opatrením o tom, o čom má byť rozhodnuté vo veci samej. Na udelenie súhlasu namiesto otca na zápis dieťaťa na základnú školu si matka musí podať návrh vo veci samej. V konaní vo veci samej

súd po vykonaní potrebného dokazovania rozhodne pri rešpektovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých. Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/66/2021 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 331/2019. Zdôraznila, že situácia jej mal. detí je absolútne špecifická. Mal. S. nie je zapísaný (prijatý) na žiadnu základnú školu, a preto v jeho prípade ide o zabezpečenie vzdelania. Zmena školy v prípade mal. M. je s ohľadom na špecifické okolnosti nevyhnutná čím skôr. Má za to, že v prípade konania vo veci samej, s ohľadom na jeho predpokladanú dĺžku, je vylúčené, aby mal. deti v septembri 2023 nastúpili na ZŠ, čo nie je v ich najlepšom záujme. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a rozhodnúť v zmysle jej odvolacieho návrhu.

5. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletých. Nesúhlasí s odvolaním matky. Má za to, že zatiaľ nebolo preukázané, čo je v najlepšom záujme mal. detí, na to je potrebné rozsiahlejšie dokazovanie. Mal. M. je spokojný vo svojej terajšej škole a podľa otca nie je v jeho záujme meniť školu. Aj mal. S. chce chodiť do školy, kde chodí aj jeho brat. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zmeniť.

7. Z obsahu preskúmaného spisu, ako aj z úradnej činnosti tunajšieho odvolacieho súdu je zrejmé, že rodičia mal. detí nežijú v spoločnej domácnosti. Medzi rodičmi maloletých pretrvávajú vysoko negatívne vzťahy, pričom ich konflikty sú natoľko vyostrené, že došlo až k podaniu niekoľkých trestných oznámení medzi bývalými manželmi navzájom, ako aj podaniu trestného oznámenia na matku matky zo strany otca, rodičia naďalej nie sú schopní vzájomne konštruktívnej komunikácie, k pochopeniu rodičovskej zodpovednosti v preskúmanom prípade nedošlo ani po uplynutí času.

8. Výkon rodičovských práv a povinností k mal. M. a mal. S. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 29P/137/2019-1489 zo dňa 11.7.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/112/2022 zo dňa 20.04.2023 s tým, že mal. M. a mal. S. bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

10. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd skúmal najlepší záujem mal. dieťaťa na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňuje objektívne kritéria, demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

11. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Odvolací súd pripomína, že účelom neodkladného opatrenia je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorý však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Neodkladným opatrením je potrebné upravovať len tie pomery, kde existuje ich reálne ohrozenie.

13. Odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že pokiaľ súd prvej inštancie ustálil, že takú zásadnú otázku, akou je zápis dieťaťa na základnú školu, resp. zmena základnej školy nemožno rozhodnúť neodkladným opatrením, pretože v rámci inštitútu neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie, tak takýto názor je potrebné považovať za nanajvýš správny, dôvodný a súladný s aplikačnou praxou tunajšieho odvolacieho súdu.

14. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že v tomto prejednávanom prípade odvolací súd neriešil otázku vhodnosti výberu základnej školy, ale dočasne upravil pomery účastníkov z dôvodu, že za situácie, kedy mal. S. doposiaľ nie je zapísaný na žiadnu základnú školu, nakoľko otec maloletého matke neudelil súhlas na zápis mal. S. na ZŠ H. a ani sám neinicioval podanie prihlášky na inú základnú školu, príp. súdne konanie za účelom nahradenia súhlasu matky na zápis mal. S. na základnú školu, pretrvávajúce nie len reálne ohrozenie, ale aj porušenie práva mal. S. na vzdelanie, čo je v príkrom rozpore s jeho záujmom a odôvodňuje okamžitú ingerenciu súdu do pomerov účastníkov konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Záseh súdu je teda zameraný na zabezpečenie povinnej školskej dochádzky mal. S., ktorý v auguste tohto roku dovŕši 7 rokov, v zmysle školského zákona dosiahol školskú spôsobilosť a v septembri 2023 má nastúpiť na základnú školu.

15. Odvolací súd za týchto mimoriadnych a špecifických okolností výnimočne pristúpil k tomu, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým udelil matke súhlas namiesto otca k prihláseniu mal. S. na plnenie si školskej dochádzky na základnej škole s materskou školou H., sledujúc najlepší záujem mal. S..

16. Pokiaľ ide o mal. M., odvolací súd opätovne zohľadnil špecifickú situáciu v rodine S., na ktorú poukázal aj kolízny opatrovník maloletých, ktorý bol tunajším súdom telefonicky kontaktovaný dňa 13.07.2023. Mal. M. najskôr navštevoval ZŠ P. N. v Prešove, no otec maloletého trval na tom, že musí navštevovať ZŠ v K.. Matka maloletého M. nie je spokojná s tým ako sa mal. M. v škole v K. venujú, má za to, že na tejto základnej škole začal stagnovať, pričom je v jeho záujme, aby čo najviac napredoval a nezaostával v učení. Matka maloletých podľa kolízneho opatrovníka sleduje najlepší záujem mal. M. a mal. S., záleží jej na tom, aby maloleté deti boli čo najlepšie pripravené do budúcnosti a na výkon svojho povolania. Rodičom maloletých bolo 3 roky poskytované poradenstvo, navštevovali psychológa za účelom zlepšenia svojich komunikačných schopností a zručností, no ich vzájomná komunikácia je aj naďalej mimoriadne komplikovaná a vážne narušená. Otec maloletých si odmieta priznať, že jeho deti by mohli mať problém s učením a vyžadovali si špeciálny prístup. Vyjadril sa, že jeho deti nebudú navštevovať školu pre postihnuté deti ako ich matka, ktorú vo svojich vyjadreniach zhadzoval a znevažoval. Kolízny opatrovník maloletých apeloval na to, aby súrodenci neboli rozdelení, nakoľko majú veľmi pekný súrodenecký vzťah a obdobie, kedy boli rozdelení bolo pre nich mimoriadne zlé a náročné.

17. Pokiaľ ide o nesúhlas otca s prestupom mal. M. na ZŠ v H., odvolací súd poukazuje, že otec maloletých neuviedol žiadne logické argumenty, pre ktoré by zmena základnej školy v prípade mal. M. nemala byť v jeho prospech a v jeho najlepšom záujme. Pokiaľ otec poukazuje na kamarátstva, ktoré si mal. M. v škole v K. vytvoril a že si na tamojšie prostredie zvykol, odvolací súd uvádza, že mal. M. je vo veku, kedy deti pomerne ľahko nadväzujú nové kamarátstva. Odvolací súd však primárne

zohľadnil skutočnosť, že brat mal. M., mal. S., ku ktorému má mal. M. vytvorenú mimoriadne silnú citovú väzbu, bude navštevovať ZŠ v H.. Rozdelenie súrodencov rozhodne nemožno považovať za súladné s ich najlepším záujmom, čo napokon potvrdil aj kolízny opatrovník mal. detí. Mal. M. a mal. S. už zažili situáciu, kedy boli od seba odlúčení, pričom toto obdobie bolo pre nich mimoriadne zlé a náročné. Z úradnej činnosti je tunajšiemu súdu známe, že mal. M. je veľmi silno naviazaný na svojho brata, ktorý mu je v mnohom oporou a pomocou, a to aj napriek tomu, že je od neho mladší. Odvolací súd rovnako prihliadol na pedagogické problémy mal. M., ktoré sú spojené s jeho narušenou komunikačnou schopnosťou. ZŠ v H. podporuje individuálny prístup k žiakom a starostlivosť o žiakov so špeciálnou - výchovnovzdelávacími potrebami, čo môže byť pre mal. M. nepochybne prínosom s ohľadom na jeho ďalšie štúdium a prípravu na výkon povolania. Odvolací súd tiež zohľadnil, že prípadný prestup mal. M. na ZŠ v H. otcovi nijako nesťažuje realizáciu styku s jeho mal. synom.

18. Nevidiac iný dôvod, pre ktorý by nariadenie neodkladného opatrenia, v znení v akom sa ho domáhala matka mal. detí, nebolo v najlepšom záujme mal. M. a mal. S., zohľadniac vyššie uvedené výnimočné okolnosti odvolací súd opätovne pristúpil k tomu, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým udelil matke súhlas namiesto otca k prestupu mal. M. na Základnú školu s materskou školou H., zdôrazňujúc, že ide o jediný a výnimočný odklon od jeho ustálenej aplikačnej praxe.

19. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 388 CSP zmenil a rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

20. O trovách odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizovanej podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).